

ROLLAG KOMMUNE

Teknisk

Laagendalsposten
Att. Lars Bryne

3623 LAMPELAND

Deres ref:

Vår ref:
2011/10

Saksbeh:
JIH.. 31 02 26 41

Arkivkode:
M83

Dato:
06.01.2011

Pressemelding:

Advarer mot brannfelle. Bekymret for nye branner. Et branntilløp i romjulen.

Fra ca1980 og fram til i dag er det montert forskjellige typer pipeelement som erstatning for utkraging 23cm (25cm) eller godkjent gjennomføring i vegg. Dette benyttes da man skal føre røykrøret gjennom en vegg der pipa er plassert på andre siden. Denne løsningen er med sikkerhet utført på flere plasser i hytter og bolighus i kommunene i Numedal og Kongsberg og kan ikke utelukke brukt også andre plasser i Landet. Vi har vært i kontakt med Kongsberg brannvesen som ikke har noen konkrete plasser å vise til, men kan ikke utelukke at dette er blitt benyttet, da det kan være vanskelig å oppdage spesielt bak brannmurer.

Vi har fått opplysninger fra en tidligere håndverker som mener at dette også er montert og benyttet på flere plasser i Kongsberg spesielt under rehabilitering av gamle hus. Dette var metoder som var vanlige å bruke for å spare tid. Det er lenge siden så det er vanskelig å huske eksakt hvor løsningen er bruk.

Pipeelement som er montert på denne måten har vært anbefalt som en løsning fra murkatalogen med monteringsfigur. Denne katalogen er utgitt av Mursenteret som tidligere var et bransjeinstitutt for murer- bransjen, og eid av flere aktører som blant annet A/S Leca, Icopal og Schiedel. Detaljetegning for en slik løsning er produsert og anbefalt av mursenteret, uten at det er foretatt noen form for dokumentert brann test. Mursenteret er nå nedlagt. Sintef byggforsk har overtatt katalogen, de beskriver at de kun bruker løsninger fra katalogen som er aktuelle og tenkt igjennom på nytt. Denne løsningen er pr dags dato ikke videreført. Teknisk ansvarlig i Weber Leca som produserer Leca elementpiper sier at løsningen aldri har stått i monteringsveiledningen for deres piper. Etter gransking av dokumenter og samtaler med aktuelle personer, kan de ikke finne tegninger på denne løsning fra mursenteret før i 2003, men kan ikke garantere at den er utgitt tidligere. De anbefaler å sette opp pipene i henhold til monteringsveiledninger som medfølger.

Postadresse:

3626 ROLLAG

Telefon:

31 02 30 00

Telefax:

31 02 30 02

E-post adresse

postmottak@rollag.kommune.no

Hjemmeside: www.rollag.kommune.no

Så langt har "pipeelementet" ført til et brantilløp.

I romjula 2010 brant det i en bolig i Rollag kommune hvor brannårsaken var feil bruk av pipeelement i vegg i henhold til forskriftene. Treverket hadde blitt så pass tørt (pyrofort) at strålevarmen fra røykrøret førte til brann i veggen over elementet. Når strålevarme over tid varmer opp en trevegg blir antennelse temperaturen veldig lav pga uttørking (pyrofort treverk). Treverket kan da selvantenne med en temperatur helt ned mot 60-70 grader. Sjansene for at dette skjer er større ettersom årene går.

"Gjennomføringen" ble satt inn av en håndverker med god tro på at dette var en god løsning og at elementet sikret veggen mot strålevarme mellom røykrør og vegg. Vi kan se noen små detaljer i denne monteringen som ikke er utført i forhold tegningen fra muresenteret, men mener at dette ikke har noen stor betydning, og utfallet ville blitt det samme da tegningen ikke beskriver noen form for gjennomlufting. Løsningen er heller ikke branttestet. Denne gangen ble brannen oppdaget tidlig så ingen personer ble skadd og boligen fikk heldigvis mindre materielle skader.

Brannvesenets forebyggende avdeling i Rollag og Flesberg brann og feiervesen har hvert i kontakt med flere entreprenører i Numedal som vet at slike løsninger er benyttet. Etter brannen i romjula hadde politiet og brannvesenet en gjennomgang på brannstedet for å avklare årsak. Brannvesenet arbeidet også med å sjekke opp branndokumentasjon rundt en slik løsning. Vi har kontaktet Weber Leca som sier at de kjenner til løsningen via murekatalogen, men anbefaler å sette opp sine piper etter monteringsveiledningen som følger pipa. De har heller ingen kjennskap til at finnes noen branndokumentasjon for løsningen.

Vi har også vært i kontakt med Jan Espeseth som er leder i feiermesternes landsforening, som på lik linje med oss mener at dette helt klart er ulovlig da det ikke finnes noen dokumentasjon på løsningen. Vi har jo også sett at monteringen ikke holder mål i praksis jamfør den brannen som nå har oppstått. Espeseth har ikke sett tilsvarende løsning før, men tror disse løsningene kan være benyttet på andre plasser i Norge. Vi har med disse undersøkelsene samt med egen gjennomgang av lover og forskrifter funnet ut at det ikke er lov å bruke vanlige pipeelementet som gjennomføring i vegg når disse ikke er branttestet.

Postadresse:

3626 ROLLAG

Telefon:

31 02 30 00

Telefax:

31 02 30 02

E-post adresse

postmottak@rollag.kommune.no

Hjemmeside: www.rollag.kommune.no

Konklusjon etter branntilløpet:

Vi ser nå som tidligere på løsningen som uforsvarlig i bruk. Det var opp til den enkelte kommune i form av byggesaksbehandlingen å bestemme hvilke løsninger som egnet seg best på det tidspunktet dette ble satt opp. De fleste kommuner forholdt seg til løsninger gitt i byggeforskriftene av 85/1987 eller løsninger som var dokumentert testet. Avstanden på elementet opp mot treveggen var på 15cm, som er 8cm under løsningsforslaget som var anbefalt da pipa var satt opp på 90 tallet. I forhold til bildet i murkatalogen var dette elementet satt opp uten lufting i og rundt ytterelementet. Vi tror ikke dette kunne blitt noe forskjell på utfallet, da luftinga som er beskrevet i tegningen virker stillestående. Denne tegningen er mangelfullt fremstilt slik at generell montering vil bli utført på ulike måter. Vi kan ikke si med sikkerhet at det er publisert noen slik tegning før 2003, men vi antar dette da løsningen er brukt i tidligere perioder. Vi stiller oss åpen til at denne typen løsningen kan brukes og vil fungere, viss den blir modifisert og branntestet ved en godkjent brannlab, med tilfredsstillende videreført gjennomlufting samt detaljerte arbeids tegninger. Anbefalt utkraging da denne ble montert i 1993, var utkraging med en tykkelse på 23cm. Det kunne også vært benyttet en godkjent gjennomføring. Grunnen til at veggen i dette tilfellet har antent, skyldes strålevarmen fra røykrøret som har gitt varmegjennomslag mellom elementet over tid. Dette har skapt et pyrofort treverk, som har selvantent pga sterk varme. Gammelt treverk kan selvantennes helt ned mot 60-70 grader ved stadig oppvarming. Ovnen som var montert var ikke rent brennende og dette fører også til høyere temperaturer i røykløpet. Vi kunne ikke se noe tegn på varmegjennomgang fra selve røykrøret, Det var ingen missfarging eller sprekker i ytterelementets indre del. Vi kunne se at brannen var startet mellom ytterelementet og veggen. Denne konklusjonen ble framstilt av oss for fagansvarlig ved branntekniske avdeling Sintef NBL i Trondheim, Han mener at det etter de opplysninger og bilder han har fått var det konkludert med riktig brannårsak.

Brann og feiervesen i Numedal og Kongsberg oppfordrer nå alle hus og hytte eiere som tror de har en slik løsning om å ta kontakt med sitt lokale feiervesen for å få sjekket dette opp. Vi oppfordrer også alle brann og feiervesen i Norge samt håndverkere som veit at de har benyttet eller har en slik løsning i sitt distrikt om å ta kontakt viss de har noen spørsmål, samt sjekke opp og eventuelt utbedre feilen. Feiervesenet vet at det i dag som tidligere finnes noen gjennomføringselement med gjennomlufting som er godkjent og i tillegg kan Isolerte stålpiper benyttes. Vi må huske på at om disse løsningene nå blir testet, blir de sannsynlig testet opp mot nye rent brennende ildsteder, som har en mye lavere røykgass temperatur enn gamle ildsteder produsert før 1997.

Advarsel:

Hytter er ikke underlagt lovpålagt tilsyn som boliger, så hytteeiere må derfor være ekstra på vakt. Pipeelementet kan også være brukt her. Spesielt der pipe er satt opp på yttervegg. Dersom en er i tvil om sin gjennomføring er godkjent, kontakt ditt lokale brann og feievesen.

Vi gjør oppmerksom på at hytter er underlagt bygningslovgivningen som setter krav til montering og vedlikehold av fyringsanlegget. Lov om brannvern setter også krav til vedlikehold av fyringsanlegget uavhengig om tilsyn ikke er lovpålagt. Alle objekter skal sikres mot brann.

Brannvesenet oppfordrer alle til å ta dette alvorlig for å unngå at det blir flere branner, Vi tror at flere branner kan komme fortløpende siden brannårsaken er et utfall av oppvarming over lang tid. Neste gang kan brannen utvikle seg med et eventuelt tragisk utfall.

Med hilsen

Jørn Hjalland
Feierinspektør/Leder forebyggende
Flesberg og Rollag Brannvesen
Spørsmål: Tlf: 31023603.

Kopi: Norsk brannvernforening, Feiermesternes landsforening (FLF),
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Statens bygg
tekniske etat (BE), NBL(Sintef) Trondheim, Weber leca. Schiedel og Icopal.